

Program obnovy krajiny Košického kraja, odpočet prác zrealizovaných v rámci Akčného plánu 2023 a Akčný plán na rok 2024

Základné informácie o Programe obnovy krajiny Košického kraja

Program obnovy krajiny Košického kraja (ďalej len „POK“) bol schválený Zastupiteľstvom Košického samosprávneho kraja na 8. zasadnutí konaného dňa 22. októbra 2018 v Košiciach uznesením č. 131/2018. Dňa 27. februára 2023 na 3. zasadnutí Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja (ďalej len Z KSK) bol vzatý na vedomie odpočet prác zrealizovaných v rámci Akčného plánu POK v roku 2022 a taktiež bol schválený Akčný plán POK na rok 2023 (uznesenie č. 42/2023).

Ciele Programu

Cieľom Programu je podporovať, rozvíjať, vzdelávať, šíriť povedomie o potrebe obnovy poškodenej krajiny Košického kraja prostredníctvom zadržiavania dažďovej vody v lesopoloľnohospodárskej a urbanizovanej krajine. Podporovať zainteresovaných pri zadržiavaní dažďovej vody v krajine zmenou prístupu pri praktickom využívaní krajiny, aby Košický kraj nevysychal, aby pri hospodárení v lesnej a poľnohospodársky využívannej krajiny, ako aj urbanizovanej krajine, sa zainteresovaní orientovali na ekosystémové zadržiavanie dažďovej vody. Aby revitalizáciou krajiny, jej ozelenením funkčnými ekostabilizačnými krajinnými prvkami a umiestnením vodozadržných opatrení, bola v krajine zadržiavaná dažďová voda. Realizáciou týchto opatrení chce kraj v spolupráci s partnermi prispieť k obnoveniu procesov biodiverzity, k zvýšeniu pôdnej úrodnosti, k zvýšeniu zásoby vodných zdrojov, k termoregulácii krajiny i k ozdraveniu klímy a tým k zlepšeniu života obyvateľom Košického kraja.

Odpočet prác v rámci Akčného plánu Programu obnovy krajiny Košického kraja za rok 2023

Cieľom Akčného plánu Programu obnovy krajiny Košického kraja v roku 2023 (ďalej len „AP POK“) bolo:

- Aktivita 1: Koordinácia implementácie POK a činnosť vodných rád (koordinácia POK + činnosť vodných rád)
- Aktivita 2: Analýza údajov a štúdie pre revitalizáciu krajiny (komplexná revitalizačná štúdia „Naša Roňava“ pre adaptáciu na zmenu klímy na miestnej úrovni - v rámci realizovaného projektu „CLIMADAM“)
- Aktivita 3: Zvyšovanie povedomia a motivácie zainteresovaných o potrebe revitalizovať krajinu (konferencie, semináre, workshopy, exkurzia, informačné a promo materiály, 2.ročník súťaže „Voda nad zlato“ pre študentov SŠ, realizácia projektu KlimaPark Kysak – v rámci projektov „CLIMADAM“ a „KlimaPark Kysak“)
- Aktivita 4: Integrovaná obnova krajiny (Strategický plán zmeny manažmentu dažďových vôd v dopravnej infraštruktúre v správe KSK, komplexná revitalizačná štúdia „Naša Roňava“ pre adaptáciu na zmenu klímy na miestnej úrovni - v rámci realizovaného projektu „CLIMADAM“)
- Aktivita 5: Pilotné projekty pre realizáciu revitalizačných opatrení (projektová dokumentácia/realizácia vodozadržných opatrení v zariadeniach KSK)
- Aktivita 6: Maximálne využitie finančných schém v rámci operačných programov na Slovensku, v Európskej únii resp. z iných zdrojov financovania (projekt „CIRCOTRONIC“, projekt „Ochrana a obnova biodiverzity v lesných ekosystémoch Košického kraja - projekt č. 2“)

Plán financovania POKu v roku 2023 (členenie rozpočtu: vid' tab. č. 1)

- **100 000 eur z rozpočtu KSK** (schválené v Z KSK 27. 02. 2023 uznesením 42/2023, s rozdelením medzi Ú KSK : 64 000 eur a Agentúrou: 36 000 eur).
- **2 084 272,52 eur z projektov ktoré mal realizovať ORR KSK a ARR.**

Tab. č. 1 : Odpočet aktivít v rámci Akčného plánu 2023

Č.	Aktivita	Plán financovania		Skutočné čerpanie	
		Agentúra Projekt (eur)	KSK Projekt (eur)	ARR Projekty + KSK (eur)	KSK (eur)
1	Koordinácia a implementácia POK v KSK -koordinácia POK -činnosť 6 vodných rád	20 000	1 000	20 937	136,80
2	Analýza údajov a štúdie pre revitalizáciu krajiny - komplexná revitalizačná štúdia „Naša Roňava“ pre adaptáciu na zmenu klímy na miestnej úrovni • projekt „CLIMADAM“	20 000 ¹		20 000 ¹	
3	Zvyšovanie povedomia a motivácie zainteresovaných o potrebe revitalizovať krajinu -konferencie, semináre, workshopy, exkurzia -informačné a promo materiály -2.ročník súťaže „Voda nad zlato“ pre študentov SŠ • projekt „CLIMADAM“ • projekt „KlimaPark Kysak“	10 000 2 000 ¹	3 000 1 998 422,5 ²	9 822 2 000 ¹	0 2 047 168,43 ²
4	Integrovaná obnova krajiny -Strategický plán zmeny manažmentu dažďových vôd v dopravnej infraštruktúre v správe KSK -komplexná revitalizačná štúdia „Naša Roňava“ pre adaptáciu na zmenu klímy na miestnej úrovni • projekt „CLIMADAM“	6 000 27 000 ¹	5 000 ¹	5 241 27 000 ¹	11 176,82 ¹
5	Pilotné projekty pre realizáciu revitalizačných opatrení - projektová dokumentácia/realizácia vodozádržných opatrení v zariadeniach KSK (investície)		60 000		0
6	Maximálne využitie finančných schém v rámci operačných programov na Slovensku, v Európskej únii resp. z iných zdrojov financovania • projekt „CIRCOTRONIC“ • projekt „Ochrana a obnova biodiverzity v lesných ekosystémoch Košického kraja - projekt č. 2“	31 850 ³		31 850 ³	4 399 290,00 ⁴
SPOLU:		36 000 80 850	64 000 2 003 422,52	36 000 80 850	136,80 6 457 635,25
		100 000 2 084 272,52		36 136,80 6 538 485,25	
Nevyčerpané finančné prostriedky :				0 63 863,20	
				63 863,20	

Financovanie projektov realizovaných ARR a KSK zo zdrojov EÚ resp. iných zdrojov (červená farba).

¹ Projekt „CLIMADAM“ realizuje ARR ako prijímateľ, KSK ako partner z EHP a NFM

² Projekt „KlimaPark Kysak“ realizuje KSK ako prijímateľ z OP Kvalita životného prostredia

³ Projekt „CIRCOTRONIC“ realizuje ARR

⁴ Projekt „Ochrana a obnova biodiverzity v lesných ekosystémoch Košického kraja - projekt č. 2“ realizoval KSK

Stručný popis projektov zo zdrojov EHP a Nórskeho finančného mechanizmu:

1. Projekt „CLIMADAM – Adaptačná stratégia a kroky vedúce k zmierneniu dopadu zmeny klímy“ – **realizuje ARR ako príjemca, KSK ako partner**
Akronym: CLIMADAM
Zdroj financovania: EHP a Nórsky Finančný Mechanizmus
Termín realizácie: 10/2020 – 04/2024
Cieľom projektu bolo na území Košického kraja **vypracovať revitalizačný plán pre povodie rieky Roňava**, ktorá časťami povodňovými stavmi ohrozuje majetok a životy obyvateľov. Finálna verzia dokumentu bude k dispozícii v prvom kvartáli 2024. V rámci projektu pre územie Zakarpatského kraja Ukrajiny bola vybraná firma pre vypracovanie Adaptačnej stratégie na zmenu klímy, vychádzajúcej z metodiky ktorá bola použitá v Košickom kraji. Súčasťou projektu je aj aktivita regionálna a cezhraničná doprava, harmonizácia dopravných systémov Košického samosprávneho kraja a Zakarpattia, model trvalo udržateľnej dopravy pre Užhorod, využívajúci skúsenosti z Košického kraja. V závere projektu sa uskutočnia niekoľko pracovných stretnutí a nakrútený bude animovaný film.
2. Projekt „KlimaPark Kysak“ – **realizuje KSK**
Zdroj financovania: OP Kvalita životného prostredia
Termín realizácie: 1/2023 – 6/2024
Hlavným cieľom projektu je vybudovanie audio vizuálneho envirocentra zameraného na informovanie a osvetu v témach zníženia rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy, ako aj o možnostiach proaktívnej adaptácie.
Hlavné aktivity projektu: Informačné programy o nepriaznivých dôsledkoch zmeny klímy a možnostiach proaktívnej adaptácie budú realizované v roku 2024 po kolaudácii stavby.
3. Projekt Nadnárodná sieť obehových laboratórií pre elektrické a elektronické zariadenia – **realizuje ARR**
Akronym: CIRCOTRONIC
Zdroj financovania: Spolufinancované Európskou úniou z programu INTERREG STREDNÁ EURÓPA 2021-2027
Termín realizácie: 03/2023 – 02/2026
Výroba elektrických a elektronických zariadení (EEZ) rýchlo rastie s digitalizáciou hospodárstva, spoločnosti a nášho každodenného života. Výroba EEZ má vážne negatívne environmentálne a klimatické vplyvy, ktoré vyplývajú z používania materiálov, chemikálií, vypúšťania emisií znečisťujúcich ovzdušie a skleníkových plynov. Okrem toho sa pri EEZ často stretávame so zabudovaným zastarávaním produktu (navrhovanie produktov s umelo obmedzenou životnosťou), technickou zastaranosťou (staršie verzie produktu sa nedodávajú, čo núti ľudí kupovať náhradu) alebo marketingom vyvolanou zastaranosťou (ktorá u ľudí vzbudzuje dojem, že produkt začínajú vnímať ako staromódny). Rastúca spotreba a výroba EEZ robí z ich zložitého a náročného odpadového reťazca jeden z rýchlo rastúcich. Ciele projektu:
 - podporovať udržateľný rast transformáciou výroby elektrozariadení v strednej Európe smerom k obehovým procesom, hodnotovým reťazcom, produktom a službám, ktoré efektívne využívajú zdroje,

- minimalizovať negatívne vplyvy, ktoré vznikajú pri používaní materiálov a znečisťujúcich látok pri výrobe elektrozariadení, ale aj minimalizovať odpady vznikajúce po skončení ich životnosti,
 - navrhnúť politický rámec a implementovať opatrenia politiky obehového hospodárstva na podporu obehovej výroby EEZ a navrhnúť nakladanie s elektroodpadom ako zdrojom.
4. Projekt „Ochrana a obnova biodiverzity v lesných ekosystémoch Košického kraja - projekt č. 2“ – **realizoval KSK**
 Zdroj financovania: OP Kvalita životného prostredia
 Termín realizácie: 1/2023 – 12/2023
 Hlavný cieľ projektu: Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov mimo chránených území
 Projekt zahŕňal realizáciu opatrení zameraných na zlepšenie stavu biotopov a ich druhov, obnovu poškodených ekosystémov a služieb s cieľom dosiahnuť obnovu a zachovanie biodiverzity a posilnenie ekosystémových služieb v katastrálnom území Gelnica a Dobšiná. Aktivity projektu boli: vypracovanie štúdie, projektu geologickej úlohy a jej realizácia.

Realizácia Programu obnovy krajiny v roku 2023 (stručný popis aktivít)

1. **Aktivita: *Koordinácia implementácie POK a činnosť vodných rád***
 - a. Proces realizácie Akčného plánu manažovala projektová manažérka POK PhDr. Ing. Marcela Jokel'ová, ako projektová manažérka Odboru regionálneho rozvoja v spolupráci s Ing. Michalom Kravčíkom, CSc. ako autorom programu a ARR. V roku 2023 v súlade s akčným plánom bola realizovaná propagácia Programu obnovy krajiny a hľadali sa možnosti financovania jednotlivých opatrení. Dňa 17. mája 2023 v Hoteli Yasmin v Košiciach uskutočnil Národný workshop „Zmena klímy a ako ďalej“, na ktorom sa zúčastnili členovia vodných rád. Na workshope boli prezentované aj možnosti financovania projektov pre adaptáciu zmeny klímy v rámci Programu Slovensko. Organizácia pracovných stretnutí členov vodných rád bola zameraná na realizáciu projektu CLIMADAM a jeho aktivity komplexná revitalizačná štúdia „Naša Roňava“ pre adaptáciu na zmenu klímy na miestnej úrovni. Členovia vodných rád boli informovaní o schválení plánu zastupiteľstvom KSK, jeho propagácií a ďalšej činnosti prostredníctvom e-mailov a na osobných stretnutiach.
 - b. Aktivity KSK boli propagované aj aktívnou účasťou zamestnancov KSK a ARR na odbornej konferencii Žilinského samosprávneho kraja "Na vode záležití/ VODA / SUCHO" (24.10.2023)
2. **Aktivita: *Analýza údajov a štúdie pre revitalizáciu krajiny***
 - a. V rámci realizácie cezhraničného projektu **CLIMADAM** je podrobnejšie rozpracovávaná „Adaptačná stratégia na klimatickú zmenu Košického kraja“ v povodí rieky Roňava. Základnou priestorovou jednotkou, pre vyjadrenie klimatických, geologických, pedologických, biologických a iných charakteristík je 25 mikropovodí (členenie podľa SHMU) povodia riečky Roňava, kde boli definované klimatické riziká, z ktorých vyplývajú potrebné riešenia a ich naliehavosť.

3. **Aktivita: Zvyšovanie povedomia a motivácie zainteresovaných o potrebe revitalizovať krajinu**
- a. Dňa 17. mája 2023 v Hoteli Yasmin v Košiciach uskutočnil Národný workshop „Zmena klímy a ako ďalej“ za účasti 100 účastníkov a zároveň v spolupráci s komunikačno-marketingovým oddelením Úradu Košického samosprávneho kraja sa uskutočnil aj livestream workshopu pre ďalších 110 účastníkov.
 - b. Od februára do decembra 2023 prebiehala rekonštrukcia budovy v areáli Školy v prírode Kysak. V rámci projektu KlimaPark Kysak budú v zriadenom envirocentre realizované **informačné aktivity v roku 2024** a nasledujúcich.
 - c. Koncom roka 2023 bol zorganizovaný **2. ročník Súťaže „Voda nad zlato“**. zúčastnilo sa 12 tímov. Po finále a náročnom hodnotení poroty zvíťazili projekty týchto škôl: Prvé miesto: Stredná odborná škola techniky a služieb, Spišská Nová Ves - Projekt dažďovej záhrady; Druhé miesto: Škola umeleckého priemyslu, Košice - Projekt dažďovej strechy pre kontajnery; Tretie miesto: Stredná odborná škola veterinárna, Košice – Barca - Projekt rekonštrukcie včelieho prístrešku a prístupovej cesty.
4. **Aktivita : Integrovaná obnova krajiny**
- a. strategický plán zmeny manažmentu dažďových vôd v dopravnej infraštruktúre v správe KSK
 - b. komplexná revitalizačná štúdia „Naša Roňava“ pre adaptáciu na zmenu klímy na miestnej úrovni – pred dokončením
5. **Aktivita : Pilotné projekty pre realizáciu revitalizačných opatrení**, realizácia a projektovanie vodozádržných a „zelených opatrení“
- a. **Projektová dokumentácia Škola v prírode Kysak**, dňa 17.4.2023 bola podaná žiadosť o presun bežných výdavkov programu obnovy krajiny, z bežných výdavkov Programu obnovy krajiny v sume 60 000 EUR do kapitálových výdavkov na vytvorenie novej investičnej akcie „Projektová dokumentácia na vodozádržné opatrenia pre Školu v prírode Kysak“. Zmena bola schválená rozpočtovým opatrením č.7/2023 dňa 5.5.2023, prebieha príprava obstarávania dokumentácie.
6. **Aktivita : Maximálne využitie finančných schém v rámci operačných programov na Slovensku, v Európskej únii resp. z iných zdrojov financovania:**
- a. **Projekt „CLIMADAM – Adaptačná stratégia a kroky vedúce k zmierneniu dopadu zmeny klímy“**; (Akronym: CLIMADAM); Zdroj financovania: granty EHP a štátny rozpočet SR EHP; Termín realizácie: 10/2020 – 04/2024.
 - b. **Projekt „KlimaPark Kysak“**, ktorého cieľom je prebudovanie nevyužitej budovy pri Škole v prírode Kysak na moderné interaktívne environmentálne vzdelávacie centrum (podaný a realizovaný KSK).
 - c. **Projekt „CIRCOTRONIC“** o obehovej ekonomike bol schválený v rámci prvej výzvy v programe INTERREG Stredná Európa. Cieľom projektu je posilniť trvaloudržiateľný rast firiem v strednej Európe produkujúcich elektrické a elektronické zariadenia smerom k obehovému hospodárstvu a udržateľným procesom, s minimalizáciou negatívnych dopadov.

- d. **Projekt „Ochrana a obnova biodiverzity v lesných ekosystémoch Košického kraja - projekt č. 2“** v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia s cieľom zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémov mimo chránených území.
- e. **Projekt „LAND4CLIMATE“** (plný anglický názov projektu: Utilization of Private Land for Mainstreaming Nature-based Solution in the Systematic Transformation Towards a Climate Resilient Europe) bol podaný v jeseni 2022 v rámci Európskeho programu HORIZON – výzva HORIZON-MISS-2022-CLIMA-01 Topic: HORIZON-MISS-2022-CLIMA-01-06 Type of Action: HORIZON-IA; Číslo projektu: SEP-210875416.

Program obnovy krajiny Košického kraja je multisektorový, komplexný, inovatívny a takto rozvíjaný komplexný strategický dokument na regionálnej úrovni o ktorý javia záujem aj rôzni zainteresovaní z iných regiónov, krajín. Z toho dôvodu bol POK preložený do anglického jazyka a bol prezentovaný na viacerých domácich a medzinárodných fórach on-line či prezenčne. Je zverejnený na webovej stránke Európskej komisie pod názvom:

"Landscape and watershed Recovery Programme for the Košice Region of Slovakia"
<https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/metadata/case-studies/landscape-and-watershed-recovery-programme-for-the-kosice-region-of-slovakia/>

Monitoring realizácie akčného plánu

Monitoring bol realizovaný organizovaním sporadických pracovných porád organizovaných projektovou manažérkou PhDr. Ing. Marcelou Jokelovou v čase realizácie jednotlivých aktivít.

Zhrnutie hodnotenia realizácie Akčného plánu Programu obnovy krajiny v roku 2023

Program obnovy krajiny Košického kraja je v rámci agendy riešenia klimatickej zmeny jednoznačne inovatívny a originálny, o čom svedčí záujem množstva zainteresovaných poznať bližšie riešenia z Košického kraja.

Z rozpočtu KSK na realizáciu akčného plánu POK v roku 2023 bolo vynaložených (viď tab. č. 1 vyššie):

○	136,80 eur	KSK (2 665 eur konferencia (Ú KSK), 60 000 eur (Škola v prírode Kysak)
○	<u>36 000,00 eur</u>	<u>ARR v rámci prenosu aktivít od KSK</u>
SPOLU:	<u>36 136,80 eur</u>	(63 863,20 eur, z toho je 60 000 eur presunutých do kapitálových výdavkov roku 2024, 2 665 eur čerpaných v rámci rozpočtu KSK a 1 198,20 eur bude presunutých do rozpočtu KSK)

Projekty realizované v roku 2023 : skutočne vynaložené náklady:

- 60 176,82 eur projekt „CLIMADAM“
- 2 047 168,43 eur projekt „KlimaPark Kysak“
- 31 850,00 eur projekt „CIRCOTRONIC“
- 4 399 290,00 eur projekt „Ochrana a obnova biodiverzity v lesných ekosystémoch Košického kraja - projekt č. 2“

SPOLU: 6 538 485,25 eur (80 850 eur projekty ARR a 6 457 635,25 ORR KSK)

SPOLU bol POK financovaný v roku 2023 vo výške : 6 574 622,05 eur (KSK + projekty)

Záver:

Z finančnej alokácie KSK 100 000 EUR pre realizáciu POKu v roku 2023 bolo účelne vynaložených 36 136,80 EUR na plnenie aktivít v rámci schváleného Akčného plánu POKu na rok 2023. Nevyčerpané položky vo výške 63 863,20 EUR, z toho je 60 000 eur bolo presunutých do kapitálových výdavkov roku 2024, 2 665 eur bolo čerpaných v rámci rozpočtu KSK a 1 198,20 eur bude presunutých do rozpočtu KSK.

Program obnovy krajiny Košického kraja
Akčný plán na rok 2024

Cieľom Akčného plánu obnovy krajiny Košického kraja pre rok 2024 (ďalej len „AP POK“) je pokračovať v podpore zavádzania riešení zameraných na obnovu krajiny prostredníctvom vzájomnej komunikácie v rámci regiónu aj s partnermi v iných regiónoch, vzdelávania, realizácie modelových riešení zmeny manažmentu dažďových vôd, zapojenia mladých ľudí a podpore ich aktivity pri ochrane klímy.

Akčný plán sa bude realizovať v rámci schváleného rozpočtu KSK na rok 2024: 3.8.4 Podprogramu Podporná činnosť – správa kraja vo výške 100 000 € na technicko-organizačné zabezpečenie implementácie Programu obnovy krajiny Košického kraja. Okrem toho sa významne využijú externé (projektové) zdroje.

Realizácia Akčného plánu POKu v roku 2024 bude financovaná :

• <i>rozpočet KSK na rok 2024</i>	<i>100 000 EUR</i>
• <i>projekt CLIMADAM</i>	<i>25 000 EUR</i>
• <i>projekt CIRCOTRONIC</i>	<i>50 000 EUR</i>
• <i>projekt Land4Climate</i>	<i>50 000 EUR</i>
• <i>projekt ClimateGO</i>	<i>50 000 EUR</i>
• <i>projekt Ochrana a obnova biodiverzity
v lesných ekosystémoch Košického
kraja - projekt č. 3</i>	<i>500 000 EUR</i>

SPOLU: **775 000 EUR**

Tab. č. 2 : Plán aktivít v rámci Akčného plánu Programu obnovy krajiny v roku 2024

Č.	aktivita	financovanie (rozpočet KSK)	
		KSK	ARR
1.	Manažment, komunikácia, získavanie nových informácií		
	Zapájanie sa do celoslovenských a európskych sietí - pracovná skupina pre adaptáciu, iniciatíva EÚ		2 000
	Participácia na hľadaní a realizácii riešení, činnosť vodných rád, koordinácia implementácie POK (projekt LAND4CLIMATE a CLIMATEGO)	*	*
	Hľadanie ďalších zdrojov v rámci operačných programov na Slovensku, v Európskej únii resp. z iných zdrojov financovania (CLIMATEGO)	*	*
	Spolupráca na zhromažďovaní a systematizovaní podkladov o prírode blízkych riešeniach využiteľných v Košickom kraji – technické, procesné, ekonomické, právne aspekty (LAND4CLIMATE)	*	*
	Príprava a realizácia projektu Ochrana a obnova biodiverzity v lesných ekosystémoch Košického kraja - projekt č. 3	*	
2.	Zvyšovanie povedomia a motivácie zainteresovaných o potrebe revitalizovať krajinu		
	Vzdelávacie a informačné podujatia pre stredné školy		18 000
	Súťaž „Voda nad zlato“ pre študentov stredných škôl		10 000
	Doplnenie vybavenia potrebného pre realizáciu vzdelávacích programov v zariadeniach KSK	28 000	
	Workshop (konferencia) pre odbornú verejnosť (CLIMATEGO)	*	*
	Konferencia (projekt CLIMADAM + 2000 € z rozpočtu POK)	*	2 000
3.	Pilotné projekty pre realizáciu vodozádržných (revitalizačných) opatrení:		
	Analýza územia pre potrebu prípravy nového projektu zameraného na obnovu krajiny	40 000	
	Komplexná revitalizačná štúdia „Naša Roňava“ (projekt CLIMADAM)	*	*
	Príprava realizácie opatrení v povodí Roňavy (projekt LAND4CLIMATE)	*	*
	Spolu	68 000	32 000

* realizované mimo položky „Podporná činnosť – správa kraja na technicko-organizačné zabezpečenie implementácie Programu obnovy krajiny Košického kraja: (Projekt CLIMADAM; Projekt CIRCOTRONIC; Projekt Land4Climate, Projekt ClimateGO, Projekt Ochrana a obnova biodiverzity v lesných ekosystémoch Košického kraja - projekt č. 3)

Aktivita 1	Manažment, komunikácia, získavanie nových informácií
Zodpovedná organizácia	Košický samosprávny kraj
Ďalšie zainteresované organizácie	Agentúra na podporu regionálneho rozvoja Košice, n.o.
Harmonogram realizácie	1-4. Q. 2024
Predpokladané náklady	2 000 eur - presun z rozpočtu KSK do rozpočtu ARR Ďalšie aktivity financované z externých zdrojov
Predpokladaný dopad aktivity a príspevok k naplneniu celkového cieľa	Zapájanie sa do celoslovenských a európskych sietí - pracovná skupina pre adaptáciu, iniciatíva EÚ – propagácia činnosti KSK v odborných kruhoch, získavanie poznatkov, ovplyvňovanie politík na celoštátnej úrovni Participácia na hľadaní a realizácii riešení, činnosť vodných rád, koordinácia implementácie POK – prostredníctvom organizovania stretnutí v regióne KSK. Hľadanie ďalších zdrojov v rámci operačných programov na Slovensku, v Európskej únii resp. z iných zdrojov financovania – realizácia POK môže

	<p>byť podporená z viacerých cezhraničných a medzinárodných programov a z OP Slovensko, príprava na zapojenie sa do výziev bude pokračovať.</p> <p>Spolupráca na zhromažďovaní a systematizovaní podkladov o prírode blízkych riešeniach využiteľných v Košickom kraji – technické, procesné, ekonomické, právne aspekty (projekt LAND4CLIMATE) participácia na vypracovaní dokumentov na celoeurópskej úrovni v rámci projektu LAND4CLIMATE zvýši kapacity zamestnancov v Košickom kraji. Zároveň budú skúsenosti z KSK prezentované na medzinárodnom fóre</p>
Popis aktivity	<p>Realizácia POK v súlade s akčným plánom v spolupráci s ARR a ďalšími partnermi programu.</p> <p>Organizácia pracovných porád na úrovni Úradu KSK + ARR a stretnutia vodných rád.</p> <p>Súčasťou je Zapájanie sa do celoslovenských a európskych sietí - pracovná skupina pre adaptáciu, iniciatíva EÚ a pod. s cieľom vzájomnej výmeny poznatkov a dobrej praxe.</p>
Indikátor splnenia aktivity	<p>Počet pracovných stretnutí a porád s členmi vodných rád a riešiteľského kolektívu KSK a ARR - zápisy z pracovných stretnutí.</p> <p>Počet rozpracovaných publikácií</p>

Aktivita 2	Zvyšovanie povedomia a motivácie zainteresovaných o potrebe revitalizovať krajinu
Zodpovedná organizácia	Košický samosprávny kraj
Ďalšie zainteresované organizácie	Agentúra na podporu regionálneho rozvoja Košice, n.o.
Harmonogram realizácie	1. – 4. Q. 2023
Predpokladané náklady	Rozpočet KSK (28 000 €) Presun z rozpočtu KSK na ARR (30 000 €)
Predpokladaný dopad aktivity a príspevok k naplneniu celkového cieľa	<p>Zvýšený záujem o starostlivosť o krajinu u miestnych obyvateľov tým, že získajú informácie o POKu, o možnostiach a formách ako sa dajú riešiť ich problémy, hrozby z extrémnych výkyvov počasia.</p> <p>Zvlášť ciele aktivít pre študentov stredných škôl (prednášky a súťaže).</p> <p>Zvýšená pripravenosť obyvateľov čeliť nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy.</p> <p>Zvýšená motivácia miestneho obyvateľstva riešiť problémy zo svojho okolia inovatívnymi revitalizačnými opatreniami.</p>
Popis aktivity	<p>Podujatia pre stredné školy – najmä v priestoroch KlímaParku Kysak</p> <p>Súťaž „Voda nad zlato“ pre študentov stredných škôl – v modeli, ktorý bol odskúšaný v rokoch 2021 a 2023. Realizácia vybraných projektov zo súťaže „Voda nad zlato“ kolektívmi študentov s účasťou zainteresovaných pedagógov je významným príspevkom ku konkrétnej realizácii revitalizačných opatrení, ktoré navrhli študenti vedení pedagógmi pre ich konkrétne podmienky v areály školy.</p> <p>Doplnenie vybavenia potrebného pre realizáciu vzdelávacích programov v zariadeniach KSK.</p> <p>Podujatia pre širokú aj odbornú verejnosť (projekty CLIMDAM a CLIMATEGO).</p>
Indikátor splnenia aktivity	<p>Počet účastníkov podujatí</p> <p>Počet študentov SŠ zapojených do súťaže „Voda nad zlato“</p> <p>Počet informačných aktivít</p>

Aktivita 3	Pilotné projekty pre realizáciu vodozádržných (revitalizačných) opatrení
Zodpovedná organizácia	Košický samosprávny kraj
Ďalšie zainteresované organizácie	Agentúra na podporu regionálneho rozvoja Košice, n.o.
Harmonogram realizácie	1.-4. Q. 2023
Predpokladané náklady	rozpočet KSK (40 000 EUR); projekt CLIMADAM; projekt LAND4CLIMATE
Predpokladaný dopad aktivity a príspevok k naplneniu celkového cieľa	Analýza územia pre potrebu prípravy nového projektu zameraného na obnovu krajiny Komplexná revitalizačná štúdia „Naša Roňava“ pre adaptáciu na zmenu klímy na miestnej úrovni zanalyzuje vplyv obhospodarovania krajiny na časté povodňové stavy a navrhne opatrenia na ich elimináciu. Realizácia opatrení v povodí Roňavy.
Popis aktivity	Do vypracovania štúdie Naša Roňava boli zapojení externí experti z oblasti lesného hospodárstva, poľnohospodárstva, klimatológie, geológie. Materiál bude finalizovaný v prvých mesiacoch roka 2024. Pilotné projekty pre realizáciu revitalizačných opatrení – v rámci projektu Land4Climate je naplánovaná príprava a realizácia prírody blízkyh opatrení, ktoré sú zamerané na adaptáciu na klimatickú zmenu. Pôjde o aktivity v povodí Roňavy.
Indikátor splnenia aktivity	Spracovaná analýza územia pre nový projekt z OP Slovensko Finálna verzia Komplexnej revitalizačnej štúdie „Naša Roňava“ Pokročilý stupeň prípravy investícií v povodí Roňavy

Monitoring realizácie akčného plánu v roku 2024

Monitoring bude realizovaný formou pracovných stretnutí zamestnancov Úradu KSK, ARR a zástupcov organizácií zodpovedných za realizáciu aktivít a ďalších zainteresovaných organizácií. Stretnutia budú organizované podľa potreby (online alebo osobne).

V Košiciach, 10. januára 2024

Spracovali: PhDr., Ing. Marcela Jokel'ová, Mgr. Ján Dzurďženik